

Collegevoorstel

Onderwerp:	Uitvoering Spreidingswet	
Vergadering B&W:	2 april 2024	
Portefeuillehouder:	M. Slinkman	
Openbaarheid:	O	
Zaaknummer:	Z-24-107987	
Documentnummer:	VB/24/07471	
Ambtenaar:	Fennie Massen	
Datum document:	21 maart 2024	
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel Uitvoering Spreidingswet	Analoog beschikbaar? Nee
Ter besluitvorming		
<p>Voorstel:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het raadsvoorstel in de bijlage goed te keuren en door te zetten naar de raadsvergadering van 16 mei. 		
<p>Besluit:</p> <p>Voorstel aanpassen in overleg met de portefeuillehouder. Voor het overige akkoord.</p>		

TOELICHTING COLLEGEVOORSTEL

Inleiding

Sinds 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) van kracht. Alle gemeenten in Nederland hebben nu een wettelijke taak op het gebied van de opvang van asielzoekers. Dit betekent dat iedere gemeente in Nederland nu een vastgesteld aantal opvangplekken moet realiseren om zo de opvang van asielzoekers te verspreiden én Ter Apel te ontlasten.

Ondanks dat er vóór 1 februari 2024 nog geen wettelijke taak bestond voor ons, vangen wij al wel langere tijd asielzoekers op. Sinds oktober 2022 vangen wij vijftig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) op aan de Kasteelhof in Groesbeek. Daarnaast zijn in juli 2023 nog eens zestig AMV'ers gehuisvest in Hotel Erica in Berg en Dal. Deze groep is onlangs verhuisd van het hotel naar het voormalig klooster aan de Zevenheuvelenweg. In Hotel Erica worden geen asielzoekers meer opgevangen. In totaal hebben we binnen onze gemeente 110 opvangplekken. Zowel in Groesbeek als in Berg en Dal worden de jongeren 24 uur per dag, 7 dagen per week begeleid door ODIG. ODIG helpt de jongens met dagelijkse bezigheden en hun verblijf in Nederland. Daarnaast hebben alle jongens leerplicht en gaan ze naar het Pontem-college bij de Sint Maartenskliniek. Deze school is in november 2023 speciaal geopend voor deze groep asielzoekers.

Vanuit de Spreidingswet hebben wij een taakstelling gekregen. Het gaat hier om totaal 192 plekken die wij voor de aankomende twee jaar in ieder geval moeten aanbieden. Dit betekent dat wij nog 82 plekken moeten realiseren. De huidige plekken kunnen niet in aantal worden uitgebreid, dus dit betekent dat er een nieuwe locatie wordt gezocht.

Het realiseren van de plekken is een wettelijke taak en hier is weinig beleidsvrijheid in. Met deze kaderstelling willen we vorm geven aan de beleidsvrijheid die er wel is. Zo zorgen we dat we met de neuzen dezelfde kant op staan en dat ook voor inwoners duidelijk is wat onze visie is rondom de opvang van asielzoekers.

In de carrouselvergadering van 30 maart 2023 is de opvang van asielzoekers al eens besproken. Wat daar besproken is, is het uitgangspunt van onze kaderstelling.

Beoogd effect

Door de kaders rondom de spreidingswet vast te stellen is er duidelijkheid en eenduidigheid in hoe we de spreidingswet willen uitvoeren.

Argumenten

1.1 We willen in onze gemeente AMV'ers opvangen

Sinds oktober 2022 vangen wij alleen nog maar AMV'ers op. Dit zijn jongens tussen de 14 en 17 jaar die alleen naar Nederland zijn gevlucht. De jongens krijgen 24/7 begeleiding van ODIG. Ze moeten zo veel mogelijk zelf koken, schoonmaken en boodschappen doen. Daarnaast worden er allerlei activiteiten georganiseerd op het gebied van bijvoorbeeld sport, spel en kunst. De jongens hebben een leerplicht en gaan daarom ook gewoon naar school. We hebben goede ervaringen met het opvangen van AMV'ers. Er is veel controle en invloed op deze groep. Daarnaast is dit binnen de groep asielzoekers een extra kwetsbare groep die we een veilige opvangplek willen bieden. Ten slotte vraagt een andere doelgroep opvangen ook weer om andere expertise. We zijn een kleine gemeente en er is inmiddels expertise op de opvang van zowel Oekraïners als AMV'ers. Als er nog een andere doelgroep moet

worden opgevangen, vraagt dit ook weer om nieuwe expertise die wij nu niet te bieden hebben. Daarom willen we bij het openen van een nieuwe locatie opnieuw AMV'ers opvangen.

1.2 We willen spreiding binnen onze gemeente

Momenteel is er een locatie in het dorp Groesbeek en het dorp Berg en Dal. Om de druk binnen de gemeente te verdelen wordt er ook binnen de gemeente gestreefd naar spreiding. Dat betekent dat een derde locatie zeer waarschijnlijk niet wordt gezocht in Groesbeek of Berg en Dal. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met dorpen en plekken waar veel sociale huur staat en waarin veel statushouders worden geplaatst. We proberen ook daar geen nieuwe opvang te openen. Door de spreiding van opvangplekken binnen de gemeente wordt ook de integratie meer gestimuleerd. Als alle asielopvang en huisvesting van statushouders op één plek geconcentreerd zou zijn dan zou dit ten koste gaan van de integratie van de groep.

1.3 Bij de opening van een nieuwe locatie betrekken we omwonenden zo veel mogelijk

Een aantal keer zijn we overvallen door het COA bij het plaatsen van asielzoekers in onze gemeente. Daardoor was het voor ons niet (goed) mogelijk om omwonenden tijdig te betrekken en van de juiste informatie te voorzien. Met het COA is afgesproken dat dit niet nog eens gebeurt en dat bij het openen van een derde locatie er genoeg tijd en ruimte is om met omwonenden in gesprek te gaan. Samen met het COA proberen we waar mogelijk rekening te houden met de wensen en opmerkingen van de omwonenden.

Kanttekening

1.1 Door de opvang van AMV'ers komt er extra druk op het onderwijs

Wanneer er wordt gekozen om AMV'ers op te vangen, betekent dit dat onze taak op het gebied van onderwijs groter wordt. De begeleiding van de AMV'ers en andere processen (zoals de beoordeling van de asielaanvraag) zijn niet onze verantwoordelijkheid, maar die van onder andere het COA en de IND. Echter het bieden van passend onderwijs is wél een gemeentelijke taak. In november 2023 is Pontem 3 geopend bij de Sint Maartenskliniek. Dit is een ISK (internationale schakel klas) waar alle AMV'ers uit onze gemeente nu les krijgen. De school zit vol. Dat betekent dat wanneer er nog een groep AMV'ers opgevangen moet worden, dat er gezocht moet worden naar een passende oplossing voor het onderwijs. Dit kan leiden tot extra werkdruk én extra kosten.

Financiële onderbouwing

Zoals in de kanttekening is omschreven betekent de opvang van extra AMV'ers ook iets voor het onderwijs. Hoe dit er precies gaat uitzien is nog niet duidelijk. Als er extra budget nodig is komt hier voor een separaat voorstel indien nodig.

Communicatie

Wanneer de kaders uit dit voorstel zijn vastgesteld wordt hier over een persbericht verstuurd.

Aanpak/uitvoering

Lokaal

Wanneer de kaders zijn vastgesteld voor de uitvoering van de Spreidingswet in gemeente Berg en Dal wordt er gezamenlijk met het COA gezocht naar een plek voor een derde opvang.

Regionaal

In het najaar van 2023 is er een regionaal plan vanuit het Rijk van Nijmegen aangeboden aan de provincie waarin is opgenomen hoe wij als regio omgaan met de opvang van asielzoekers. Met de nieuwe taakstelling vanuit de Spreidingswet moeten de aantallen in dit regionale plan worden aangepast.

Provinciaal

Het regionale plan is nodig omdat de Commissaris van de Koning uiterlijk 1 november 2024 een provinciaal plan moet aanbieden aan het ministerie. Hierin staat opgenomen hoe we als provincie omgaan met onze provinciale taakstelling vanuit de Spreidingswet.

Advies van adviserende Teams

MO (ED): Akkoord

Communicatie (EvG): Akkoord

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar.

De bijlage is openbaar.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Uitvoering Spreidingswet